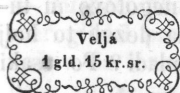
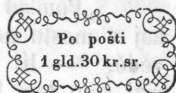

GLASNIK SLOVENSKI.

Lepoznansko-podučen list.

Odgovorni vrednik in izdatelj: A. Janežič.

Št. 10.

V Celovcu 15. novembra 1858.

2. zv.

Pravljica o letu.

(Po Andersenu spisal Fr. Erjavec.)

Bilo je pozno v prosincu. Metlo je strašno : po cestah in ulicah se je kadilo od snega, in okna so bile, kot bi jih bil od zunaj s snegom ometal. Ljudem se je mudilo ; tekali so in eden v drugega so se zaletovali. Kočijaž in konji so, kot bi jih bil s cukrom potresel ; strežaji so se pa, s herbtom proti kočiji obrnjeni, ritensko proti burji vozili. Pešci so se držali vedno tik voz, ki so se le počasi premikali v globokem snegu. In ko je vendar pojenjal vihar in so poleg hiš napravili ozko gaz, so se ljudje vendar še na nji ustavljali ; če sta se dva srečala, ni hotel nobeden v globoki sneg zabresti, da bi se uni mimo zmuzal. Mirno in tiho stojita nekaj časa, dokler nazadnje, kot bi se bila tiho porazumela, se vsak z eno nogo v snegu pogrezne.

Proti večeru je potihnil piš popolnoma ; nebes je bil kot pomešten in vidil se je viši in čisteji kot navadno ; zvezde so pa bile kot na novo zbrušene, nektre so bile čuda jasne in svitle, — torej se je skorja na snegu lahko toliko sterdila, da je držala drugo jutro vrabce, ki so zdaj po snegu, zdaj po gazi skakljali ; pa veliko jedila ni bilo najti in zeblo jih je hudo.

„Čiv !“ reče eden drugemu, „kaj to je novo leto ! — saj je slabše kot staro ! Če je taka, bi bili staro lahko obderžali. Jaz nisem zadovoljen, in vém zakaj“.

„In ljudje so letali sem ter tje in so pozdravljali s strelom novo leto“, reče premerto vrabče. „Celo lonce so pred durmi pobijali in veselja niso vedli, kaj bi počeli, ker je staro leto minulo ! Tudi jaz sem bil vesel, mislil sem namreč, da bomo dobili tople dni ; zdaj pa iz vsega skup nič ni ; še bolj me zebe kot pred, gotovo se je pratar zmotil“.

„Taki so !“ reče tretji, ki je bil že star in je nosil sivo čopo ; „tú imajo nekaj, kar pratiko imenujejo — sami so si jo izmislili in zdaj hočejo, da bi se vsi po nji ravnali, pa to ne gre tako ? Zdaj je še zima, ostudni Gruden zdaj še gospoduje ; kedar pride pomlad, se prične leto, to je po natori in po nji rajtam tudi jaz“.

„Pa kdaj pride pomlad ?“ vprašajo drugi,

„Pomlad pride, kedar se verne čaplja; pa to je negotovo in tukaj v mestu ne vé živa duša pravega o tem; zunaj na deželi to bolj vedó, — li hočemo tje zleteti in ondi dočakati pomladi? Po vsaki víži smo tam bliže nje“.

„To je vse prav“, pravi vrabulja, ki je že dolgo okrog skakljala in čivkala, akoravno še ničesar povedala ni. „Jaz uživam tukaj do-brot, katerih bi zunaj znabiti pogrešala. Ne daleč od tod na nekem dvorišču stanujejo ljudje, katerim je nekaj prav pametnega na misel prišlo; pribili so namreč tri ali štiri vertne lonce k zidu. Vsakemu loncu so izrezali luknjo, ravno toliko, da vun in noter letati morem; tu imam s svojim možem gnjezdo in vsi najni mladiči so se ondi iz-legli. Se ve, da so ljudje napravili vse to, ker jih veseli nas viditi, drugači bi gotovo tega ne bili storili. Zgoli iz veselja nam potresajo tudi drobtinice, imamo tedaj tudi hrano, smo res prav preskerbljeni; — toraj mislim, da z možem ostaneva, akoravno sva zelo nezado-voljna — ostaneva pa vendar!“

„Mi zletimo pa na deželo gledat, ali pomlad že pride, ali ne!“ — in sferčali so.

Na deželi je bila pa huda zima, še vse bolj merzlo je bilo kot v mestu. Oster veter je pihal čez sneženo polje. Kmet s kosmatimi rokovicami je sedel na sanéh in je mahal križem z rokami, da bi se ogrel; bič je ležal v naročji in meršavi konji so leteli, da se je iz njih kadilo; sneg je škripal in po kolovozu so skakljali vrabci — hudo jih je zeblo.

„Čiv! kdaj pride pomlad? To terpi strašno dolgo!“

„Strašno dolgo!“ se sliši glas od bližnjega s snegom pokritega homca daleč čez polje. To je bil znabiti jek ali pa mórebiti glas čudnega starega moža, ki je na visoki sneženi kopici ukljub burji sedel; bil je ves bel, dolgih sivih las, bledega obličja in velicih bistrih oči.

„Kdo je ta starec tam?“ uprašajo vrabci.

„To jaz vem“, odgovori star krokar, ki je ob meji sedel in je bil toliko ponižen, da je previdil, da smo pred Gospodom prav za prav vsi majhni tički; toraj se je z vrabci v govor spustil in jim je razjasnil. „Jaz vem, kdo je uni starec. To je Gruden, stari mož lanskega leta; ni še umerl, kakor ljudje pravijo, on zdaj še gospoduje. Hu-u! jelite revčki, da vas mraz stresa?“

„No! ali je res tako, ali ne, kakor sem vam pravil“, se oglasi malo vrabče, „pratika je le človeška znajdba in ni po natori napravljena. To bi morali nam prepustiti, nam, ki tanjšé čutimo.“

Prešel je teden, prešla sta dva; jezero je zmrznilo do trdnega in bilo je podobno vlitému svincu. Čez deželo so se pa vlačile vlažne merzle megle, črne vrane so v tropah tiho letale — bilo je, kot bi vse spalo. — Kar se zasveti solnčni žarek na jezeru, ki se je svetilo, kot živo srebro. Sneg na polju in na homcu se ni več tako blisketal

— ali bela podoba, Gruden sam, je sedel še vedno ondi in v enomer gledal proti jugu; še celo zapazil ni, da snežena odeja tako rekoč v tla leze, da se je tu in tam že prikazala zelena lisa, in po teh lisah so gomazeli vrabci.

„Živživ! Živživ! li pride zdaj pomlad?“

„Pomlad!“ se razlega čez hribe, čez plan, razlega se čez tamnoerjave gozde, kjer se je zelen mah svetil po drevesnih deblih, in od juga ste prileteli prvi dve čaplji; vsaki je sedelo na herbtu ljubeznjivo dete, deček in deklica. Za pozdrav sta poljubila zemljo in kamor sta stopila, so se prikazale izpod snega bele cvetlice. Roko v roci gresta k staremu ledenemu možu, k Grudnu; v pozdrav mu padeta na persi, in v tem trenutku so bili vsi trije zakriti, gosta in merzla megla je vse pokrivala. Počasi se vzdigne veter — hudo je pihal, razkadil je tudi meglo — in toplo solnce je sijalo. Gruden je zginitil in lepa pomladanska otroka sta vladala leto.

„To pač je novo leto!“ so rekli vrabci. „Zdaj dobimo spet svoje pravice in vračilo za ostro zimo!“

Kamor sta se otroka obernila, so germi in drevesa poganjale zelene popke; trava je rastle in polje je zelenelo vedno bolj živo in prijetno. Povsod je razsipala mlada deklica cvetlice; sila veliko jih je imela v zavihanem krilu, viditi je bilo, kot bi ondot izvirale. Krilo je bilo vedno polno, če je še tako obilo cvetlice potresala. V svojem ognju je razsula bogato cvetje po breskvah in jablanah, da so drevesa stala v polni krasoti, še preden so zeleno perje prav pognale.

Deklica je zaploskala z rokami, tudi deček je zaploskal in priletele so trope tičev, Bog ve odkod, in vsi so žvergolesi in peli; „Pomlad je prišla!“

Čuda lepo je bilo to. Marsikaka stara ženica je stopila čez prag vun na solnce. Ko se otrese in obere, pogleda na romene cvetlice, ki so na polju cvetele, in bilo ji je pri sercu, kot v njenih mladih letih, svet se ji je spet pomlajil. „Danes je lep božji dan!“ ginjena pristavi.

Gozd je imel še svojo erjavo zelenkasto suknjo; popek se tišči popka, pa šmarnice so že prijetno dišale, vijolic je bilo tudi že obilo, veternice in trobentice so klile — v vsaki travici je bilo življenje. To je bilo res lepo pogrinjalo, da je človeka mikalo se vsesti, in tu sta sedela roko v roci pomladanski deček in pomladanska deklica, pela sta in se smejala. Rastle sta pa, da se jima je vidilo.

Pohleven dež je nanju rosil, nista ga čutila, deževna kaplja in solza veselja ste se zedinili v eno kapljo. Zdaj je pognalo listje v gozdu; ko je solnce izšlo, so bili vsi gozdi zeleni.

Roko v roci sta hodila ženin in nevesta pod koščatim zelenjem. Kakó čisto je vsako peresce, iz vsacega puhti pokrepčaven duh! Čist potok je šumljal po pisanih kamencih in skozi zeleno bičevje. „Gotovo ostane vedno tako!“ pravi vsa natora. Kukovica je kukala, škerjanec

je žvergoleval; bila je prav lepa pomlad, le verbe so varovale svoje cvetja s kosmatimi rokovicami, in to je dolgočasno.

(Konec prihodnjič.)

Jeperški učitelj.

(Dalje.)

Umerlega fajmoštra so pokopali. Cela srenja se je bila zbrala, da bi mu skazala zadnjo čast. Marsikdo pričujočih si je brisal solzé, ko je zagernila faranom mati zemlja dušnega pastirja. Odmolili so zanj in vsak je šel tožnega serca proti domu.

Kakor po navadi se je jel zvečera dim dvigati nad slamnatimi strehami, in ko je šlo sonce za gore, so se okna zasvetile in vsaka družina je posedla okoli mize. Če se je tu govorica vertila o rajnkem gospodu fajmoštru, se je to vendar godilo, kakor se govori o kakem dogodku, ki se je pripetil daleč daleč za gorami. Fajmošter, čeravno narvažniša oseba v fari, vendar tako rekoč nad družinskim življenjem stoji; in vsak posamezni ga ne pogreša toliko, kakor morebiti novorojeno dete, katero je s svojo smrtjo vendar eno mesto v hiši spraznilo; mesto pa, s katerega je smert fajmoštra zmaknila, ne ostane prazno; njegova zguba se ne čuti takó in lože zgíne tudi njegov spomin. Taka je, taka; človek stavi samega sebe v sredo življenja, njemu se vse okoli njega verti; s čim se zagerne mesto, katero je zapustil, se le semtertje še spominja nanj kaka živa duša. Zdi se mi s smrtjo enega človeka, kakor bi žlico vode zajel iz jezera: voda se malo zgane, prazni kraj se zalije v hipu, in vse je, kakor je bilo.

Morebiti nihče v fari ni imel toliko vzroka, se spominjati rajnega fajmoštra, kakor učitelj. Še na misel mu ni popred nikoli prišlo, da bi se mu bilo na stare dni treba bati za svoj kruh, in prestrašil se je, ko mu je zdaj pervikrat prišla ta misel. Poznal je Mervica in še marsikoga drugega v fari, katerim je bil tern v peti, in prepričan je bil, da ne bodo oni krivi, če ga ne spravijo s službe. Kar je z Mervicom pri Cvirnarju tako navkriž prišel, ga je ta neljuba misel vedno spremljevala, dasiravno si jo je zbijal iz glave. Zadnje upanje zanj je bilo, da se prihodnjemu gospodu kolikor mogoče prikupi, in ker se mu je to zdel edini pripomoček, se ga je revni učitelj tudi z vso močjo poprijel. Več ko desetkrat je že ponavljal, kako bo pridšega pervikrat nagovoril; skorej cel govor si je iztuhtal po nemško, kar ni bila ravno lahka reč zanj, kar se mu je pa vendar zdelo neobhodno potreba, češ da ž njim bo fajmoštru nar berže ustregel.

Da bi ničesar ne opustil, s čemur bi se znal prikupiti novemu gospodu, mu pride precej izvirna misel, katera mu je vendar tako

dopadala, da se zdajci napoti k Mervicu. Težko ga je stala ta pot, vendar premagal se je.

„Dober dan“, reče v hišo stopivši in se odkrije. To znamenje omikanosti je učitelja zmiraj odlikovalo od Jeperčanov, ki po stari navadi v tujo hišo tako meni nič tebi nič stopajo, kakor v domačo.

„Bog ga daj“, odgovori ključar in pogleda učitelja, kakor bi ga hotel uprašati z očmi: „Kaj je tebe k meni prineslo?“

„Ali bi ne bilo dobro“, nadaljuje učitelj, „ko bi se po farovžu toliko popravilo, da bi novi gospod imeli kam, ko pridejo?“

„To sem si že sam mislil“, reče Mervic nekoliko nejevoljen, „ne vem, kaj to pomeni, da zlahtnikov rajnkega še nikogar ni tukaj. Iz Kranja se gosposki tudi ne mudi. Med tem je po farovžu vse streseno, kakor je bilo. Ko bi bil vtegnil, že bi bil naprosil može, vsaj bi vsak mene krivega delal, če se kaj pozgubi. Dans je nekoliko deževno, dans bo najbolje da gremo.“

„Kateri moži pa, mislite, da bi se naprosili? Kar povejte jih; saj jaz bolj utegnem iti k vsakemu, kakor pa vi.“

„Verjamem da“, odverne Mervic. „Stari Banko je tudi ključar, pa sam ne more, ker je ves bolehen; mlademu se bo reklo, da naj pride. Če prideta še Sušnik in Matjaževce, nas bo pa dosti.“

„In kdaj mislite, da naj bi prišli?“

„Koj po južini.“

Po južini se res zberó naprošeni može v farovžu in naznanijo kuharici, da mislijo vse premoženje rajnkega djati pod ključ, nekaj zato, da se kaj ne raznese, nekaj pa zato, da se spravi na manjši prostor. Komaj stopijo može v farovž, herž začne kuharica oči brisati, in se njihoveму početju nič ne ustavlja; morebiti da ni bila tako samogoltna, da bi rada kaj spravila na stran ali pa je imela zato že dosti časa. Poslednjih misli so bili pozneje posebno fajmoštrovi sorodniki, ki so terdili, da gotovega denarja so morali rajnki gospod več zapustiti. Kuharica pa je z objokanimi očmi terdila, da je to gerda laž, da so gospod veliko veliko med uboge razdelili i. t. d. Kdo je imel prav, tega jaz ne vem povedati.

„Šolmošter“, reče Mervic učitelju, „druge reči bomo že mi pospravili; pri bukvah bote pa vi nar boljše opravili.“

„O, bukev je celo kišto pod streho“, reče kuharica; tudi po celi hiši ležé raztresene; sam Bog ve, koliko denarja so gospod potrošili samo za bukke!“

Učitelj znosi vse knjige, kar jih je bilo po sobi, na kup in jih natihama šteje; na to gre pod streho, da vidi, kaj je tam.

„Šest in petdeset bukev in za dobre štiri pedi časnikov“, ponavlja sam pri sebi, ko stopi pod streho in tu zagleda velik zaboj, poln s bukvami nametán, in sem ter tje še kakšne na pol stergane na tleh.

„Za božjo voljo, saj pravim“, se začudi učitelj viditi toliko bukev, „rajnki so bili učen gospod; koliko bukev so se učili v svojem življenji! To ne gre, da bi se štele“, si misli in se praska za ušesi, „ne-

ktare so tako velike, kakor mašne, nektare pa ne dosti več, ko pratika. Že vem kaj, saj res; lejte, da človeku ne pride koj na misel“, izklikne in hiti po stopnicah doli, pa proti svoji hiši. Kmalu zopet pride nazaj, v rokah veliko višnjevo ruto in vago. Zatakne vago za lato, naveže polno ruto knjig, in na vago ž njimi. „Dva in dvajset funtov“, pravi, „o to jih bo cente!“ Že jih je nektare rute navagal; zopet je novo ruto obesil na vago; kar zagleda nekaj, kar stori, da zazabi na knjige in kembel. Spusti oboje, da votlo zabobni po tleh. Lep šmaren palk, da malo takih, ima svojo mrežo razpeto ravno nad zabojem. Njega viditi, skoči šolmošter, kakor bi pihnil, na zaboj, in kdor drugemu jamo koplje, sam van-jo pade: palk, ki je na muhe prežal, je bil sam ujet. Učitelj ga lepo spravi v klobuk ter se varno pokrije. „Sem djal, da enkrat moram kje kakšnega zasačiti!“ beseduje sam seboj z veselimi obrazom in skoči z zaboja na tla, kakor bi ne štel več ko dvajset let.

„Kaj vruga pa uganjate? Saj bote strop poderli!“ se jezi Mervic, ki prihiti pod verh, in za njim drugi možje, vsi klobuke v rokah. Kdo popiše učiteljev strah, ko se nazadnje prikaže duhoven gospod, katerega zdajci spozná za šmarskega kaplana!

„Ich wünsche mein Kompliment“ — — jecljá učitelj, se prime za klobuk in se tako globoko prikloni, da bi mu bil klobuk z glave padel, ko bi ga ne bil držal z rokó. Duhovnega je smeh silil, viditi čudno obnašanje učiteljevo; kmetje pa se z začudenjem pogledujejo, da učitelj v pričo gospoda klobuk na glavi obderží.

Šmarski kaplan je namreč ravno kar, pred ko ne na poti iz Ljubljane, pred farovžem z voza stopil, in je, kakor je rekel, prišel obiskovat stanovanja svojega priletnega prijatla, s katerim je tu marsikatero prijetno uro prekramljal. Zna biti? — pa kmetje se niso mogli zderžati misli, da je gospod prišel farovž gledat, in morebiti se tudi niso motili.

Učitelj je še vedno stal, eno roko na klobuku in rudečico v obrazu. Rokava se mu je paderžala prašnata pajčevina, ki jo je oplazil, ko je šmarenca lovil.

„Smo mislili, da se vam je kaj zgodilo“, povzame kaplan čez nekoliko časa. Kaj pa uganjate tu gori pod streho?“ pristavi gospod z bolj priljudnim glasom.

„Da bodo prihodnji gospod kami meli“, berbota učitelj, „sem jaz mislil, smo mi mislili, da bi bilo dobro — pa sem jaz zdaj bukve tukaj — le — —“.

„Vagal!“ se zasmeja duhovni, ko zapazi vago, katero je perve trenutke prezerl, in smeh, ki ga je že popred lomil, ga tako požuga, da se z obema rokama za strani prijema. Možje gospodu pridno pomagajo smejati se; ne vem, ali se jim je tudi smešno zdelo, knjige vagovati, ali so le hotli gospoda posnemati. Učitelj bi se bil v zemljo

pogreznil, tako ga je stresalo. Černo se mu stori pred očmi in tako pusto v glavi, kakor bi bil vihar vse misli pometel iz nje. Ne iz premisljaka, ampak bolj ponevedoma sname vago, pobere kembel, sprazni ruto ter zgine po stopnicah. Na zarudenem licu in na zalitih očeh, ki niso nobene reči ubrale, ampak naravnost stermele, se mu je bralo, kako da kuha v njegovem sercu.

Duhovni, viditi, kako spehan se je učitelj preč podal, stopijo za njim, da bi prijazna beseda zopet popravila, kar je morebiti poprešnje obnašanje pregrešilo. Vendar ko na hišne vrata poterjajo, se nihče ne oglasi; nazadnje se vendar iz kuhinje prikaže priletna dekla; saj drugih domačih učitelj ni imel, ker na ženitev misliti je bilo zanj že davno prepozno.

„Naj ne zamerijo, gospod!“ pravi dekla, ko kaplanu roko kušne, „šolmošter so se zaperli in so rekli, da nikogar ne pusté k sebi.“ Duhovni ne vedó, kaj storiti. „Jaz bi bil prav rad ž njim govoril“.

„O ko bi škof prišli, bi mu ne odperli“, odverne dekla, „živ človek ne ve, kakšno termo imajo“.

„Ne dé toliko“, reko zdaj kaplan, „saj se bova v kratkem vidila. Recite mu, da sem bil tukaj“. S temi besedami zapusté šolmoštrijo, stopijo na voz in zderdrajo proti Šmartnu.

Kmetje so med tem vse pospravili in se razšli. Da se je popred še marsiktera ugnila o učiteljevem obnašanju in da je povest o njem šla od ust do ust, tega ni treba praviti.

Učitelj, ko je vrata za seboj zaklenil, verže vago pod klop, se varno odkrije in dene palka na mizi pod klobuk. Misli, ki so popred tako rekoč zastale, se začnejo znovega zbirati, in jeza in sramota spreminjate njegov obraz. Jezen koraka po sobi in grize si žnablj; zdaj zopet postoji in lice z obema rokama pokrije. Ko zasliši gospoda Šimna terkati na vrata, jih nehoté, dasiravno so bile zaklenjene, še tišči z obema rokama. Kamen se mu odvali od serca ko odderdra Šimnov voz za vasjó. Odpre zdaj miznico, in poišče devetdeset popirčkov, zapiše številke nanje, in jih vsakega posebej zavije; med tem pa sam za se mermrá, kar bi živa duša ne bila mogla razumeti; le toliko se je vidilo na obrazu, da mu ena misel mora dopadati, ker v zadovoljen posmeh so se mu večkrat usta razširile. Ko so vsi popirčki zaviti, poišče star klobuk, dene vanj popirčke in palka, ga pokrije z lesenim okrožnikom ter vse postavi na polico poleg peči. Potem vzame dolgo polo, vso s številkami popisano v roke; bile so številke, ki jih je že davno preračunal po luninih spremilih.

„Te dve ste tako gotovi, kakor je smert“, govori sam seboj, „raj-tenga jih da; tretja je tudi pri piki gotova; ali petin trideseta ali pa šest in trideseta? Bomo vidili —“. Vzame pero in vse še enkrat prešteje, pa tretje številke le ne more vjeti. Jezen verže pero na stran in spravi popisano polo zopet v miznico; ali celo popoldne ostane domá, in komaj se stori noč, skobaca že v postelj. Pri Cvirnarju se vsak čudi, da učitelja dans pervokrat ni na navadnem mestu. (Dalje in konec drugokrat.)

Svatbine navade štajerskih Slovincov okoli Laškega.

(Spisal Drag. Ferd. Ripsl.)

Če se želi kdo oženiti, se podá najpred sam, ali s kakim zgovornim možem, ki je večidel potem za starašineta, v hišo izvoljene neveste. Pa nikari, da bi jo koj od kraja vdela, zakaj sta prišla; dolgo se pogovarjajo o raznih drugih rečeh in potem šele poprašata, ali bi se dobilo dekle v zakon, in ali bi smela kakor „ženin“ in „starašina“ priti „na ogled“. Če nevestin oče privolijo, pride ženin s svojim naprošenim starašinetom za neke dui pozneje „na ogled, da se nekoliko spoznajo“. Pogovorijo se, koliko ženin kaj glešta, koliko dote (juterne) bo nevesta dobila, in kdaj bo s svojimi stariši prišla k ženinu „na ogled“. Po teh ogledih še le sklenejo, ali bo kaj iz ženitve ali nič, in kdaj pojdejo „pisma“ delat. Je li juterno pismo narejeno, in deželska gosposka dovolila zakon, prideta očeta, ženin in nevesta z dvema pričama k gospodu župniku nevestine fare k zaroki, dajo na oklic in se zmenijo, kdaj bo poroka. Večidel je poroka v pondeljek zjutraj ob ednajstih po odsluženi sv. maši, malokdaj v nedeljo po sv. opraviu ali po večernicah; (v torek ali sredo, pravijo, da beriči in konjederci k poroki gredó).

Na večer pred poroko se v hiši ženinovi snidejo na večerjo: starašina, tovarš („*Bräutführer*“^{*)}), povabljeni svati in godci. Pri večerji vstane starašina in nagovori ženina naj lepše, ko more in zna, da naj dobro premisli, da nicojšno noč mora slovó dati sebitnemu stanu, svojim poprešnim (sedajnim) tovaršem in navadam i. t. d. Potem napije zdravičko za dobro srečo v novem stanu, godci po štajarsko zagodejo, in vsi ga pijo, kolikor ga morejo. — Ravno kaj enakega se godi v hiši nevestini, kamor njen starašina, od nje povabljeni svati, njena „vojarna“ in „družica“ (nemškutarji pravijo: „*kranceljunfrova*“) na večerjo pridejo; samo da godcov ni.

Drugo jutro na vse zgodaj dobijo svati kaj toplega k zajterku: juhe, govejega mesa, klobas, kruha in vina; na zadnje še šentjanževca na mizo prinesó, in starašineta začneta namesto ženina in neveste se poslavljeti starišem, žlahti in vsem domačim ljudem; vsi si jokaje roke podajajo. — Ženinov starašina vzame pod plajš (plajše imajo vsi moški, akoravno bi bila poroka o kresu^{**}), en bokal vina in eno kupico; godci, naprej gredoči, pa zagodejo „*marš*“; ženin in starašina se modro deržita, tovarš pa in svati za njima ukajo in streljajo. Če je mogoče se voziti, se peljejo, godci na lojterškem, lepo s smerečjem okinčanjem vozu.

^{*)} Kmetje ga le za „tovarša“ imajo, kakor tudi od „kranceljunfrove“ nič ne vejo.

^{**}) Ta navada je tudi v Rožu na Koroškem.

Vsi konji imajo pušcelce na komatih. Starši in drugi domači ljudje vsi doma ostanejo. Kedar pa mora oče, če morebiti ženin ali nevesta še nista v letih, pri poročevanju za pričo biti, tako ne gre s svati vred v cerkev, tudi ne svatovsko oblečen, temveč zavije jo sam po drugem poti v vsednji obleki, kakor da bi šel na kako delo.

Pri nevesti.

Kedar pridejo do nevestine hiše, so vrata zaperte in vse je v hiši tiho. Nevesta, vojarna, družica in še kaka stara, kolikor mogoče, gerda baba, so skrite v kakem kotu ali v drugi izbi.

Starašina ženinov (katerega bom za naprej le prvega imenoval, nevestinega pa drugega) poterka na zaperte vrata rekoč: „*Hvaljen bodi Jezus Kristus!* „*Dobro jutro, oča hišni gospodar*“ — Notri je vse tiho. Pervi starašina dalej govori: „*Kaj pa da nič glasu ni? Nobenega odgovora na moje pošteno, keršansko pozdravljenje? Ali nimate časa, se z nami pogovarjati? Ali ni nikogar v hiši? Morebiti volom, kravam in juncom polagate? Ali konje štrigljate? Ali gnoj kidate?* — *Vse to zdaj na strani pustite, se k nam obrnite, k nam pritecite in nam le po odgovorite!*“ — Oddahne se nekoliko in čaka odgovora; ker pa le nobenega ni, zagodejo godci po štajarsko, in ko nehajo, starašina drugič poterka rekoč: „*Morebiti ste pa na polju, da orjete, sejete, vlačite, kermo spravljate? Ali na kašči žito merite za v mlin ali na prodaj? Ali v kleti vino pretakate? Vse to pa zdaj na strani pustite, se k nam obrnite, k nam pritecite in nam lepó odgovorite!*“ — Zopet nekoliko počaka, pa ravno tako zastonj, kakor prvo-krat; godci drugokrat zagodejo in starašina tretjič poterka rekoč: „*Morebiti se pa oblačite za kak božji pot, na botrino, na furož (kolino) ali na ohcet? Morebiti ste šli h kaki pogrebšini ali sedmini?* — *Vse to zdaj na strani pustite, se k nam obrnite, k nam pritecite in nam lepó odgovorite!*“ — Še ni nobenega odgovora, kakor da bi bili vsi pomerliv hiši; godci zopet po štajarsko zagodejo, in prvi starašina zopet poterka in dalej praša. Če je starašina prav prebrisana glava, zlo domišljiv in zgovoren mož, poterka po dvanajstkrat, godci ravno tolikokrat zagodejo, in trinajstokrat še le praša: „*Ali imam zdaj že pravico in privoljenje, za vašo pošteno živplo (kljuko) prijeti?*“

Zdaj mu odgovori hišni gospodar sam ali pa namesto njega nevestini starašina od znotraj glasno: „*Ja!*“ Pervi starašina še enkrat poterka, in ko se zasliši: „*Le noter!*“ vsi svati odkriti v hišo stopijo s pozdravljenjem: „*Hvaljen bodi Jezus Kristus!*“ Odgovor: „*Na vekomaj. Amen.*“

1. starašina reče: „*Dobro jutro, oča hišni gospodar! jaz imam z vami par besedi govoriti; ali bote vi sami se z menoj pogovarjali, ali imate morebiti svojega namestnika?*“ —

Če hišnemu gospodarju beseda gladko ne teče, ali če se mu govoriti ne ljubi, pokaže 2. starašineta svojega namestnika, h kateremu se 1. starašina oberne rekoč: „*No, oče starašina! bova se pa midva pogo-*

vorila ; če ste kaj željni zvediti, kdo da smo, vam bomo na vaše vprašanje že lepo in pošteno odgovorili“.

2. starašina : „No, kdo ste pa ? Ali imate pismo, ki je na peterih voglih zapečateno ?“

1. starašina : „O ja ! imamo ga pa ! — Podá mu desno roko (persti so pečati, roka pa je pismo). Vsi si v roke sežejo, navadno pozdravljenje Slovincov.

2. starašina : I, kaj pa iščete tukaj ? kdo ste pa ? — Imate še kakih drugih pisem, ki o vas govorijo ? —

1. starašina : „O kaj pa da, imamo še drugo pismo tudi !“ — Zdaj privleče iz pod plajša bokal vina in kupico, mu natoči in zdravje napije.

2. starašina pije in praša : „No, ste že poštteni ljudje ; tako zdaj nam pa vendar enkrat povejte, kaj tukaj iščete, kaj hočete od nas ? Po kaj ste prišli sem, in kdo ste ?“

1. starašina : „Mi smo vertnarji, in kjer je zdaj ravno pravi čas, rožice presájati, iščemo žlahnih in imenitnih rožic za naš vert ; zvedeli smo pa, da imate vi prav imenitno, stoletno cvetlico, ktera se imenuje I. (nevestino ime), njo bi radi od vas izprosili, in jo v naš vert I. (ime hiše in vasi, kjer je ženin doma) presadili.

2. starašina : „Kaj ? stoletno rožo ? da bi sto let cvetela ? — Tako žlahnih cvetlic mi pač nimamo“.

1. starašina : „Zakaj ste jo pa dali na oznanilo ?“ —

2. starašina : „Ja, kaj tudi vi ste to že zvedeli ? — No, kolikokrat je pa že šlo sonce v božji gnadi za goré, odkar je bilo prvo oznanilo ? —

Pervi starašina mora to dobro vedeti, ako noče, da se mu drugi posmehujejo in ga za bedaka imajo. Če je prav povedal, drugi starašina dalej reče : „Če pa vi hočete to žlahno rožo od nas dobiti in jo v svoj vert presaditi, nam morate pa še veliko več povedati.“ (Dalje prihodnjič.)

Narodne pesme.

Zagorska.

(Poslal A. Kos.)

Uzka staza, novi kloštar ;
Po njej hode tri angjeli.
Pervi veli: kaj je ovo ?
Mertvo telo trdno leži.
Drugi veli: dignimo ga,
Nosimo ga v novi kloštar !
Sama vrata odpirala,
Sami dupliri se užgali,

Sami zvoni zazvonili,
Sam je Isus misu služil,
Sveti Petar njeg' poslužil,
Sama majka k mizi došla ;
Sama majka od nje prošla,
Sami dupliri ugašali,
Sama vrata zapirala,
Sami zvoni zastajali.

Isterska.

(Zapisal J. Volčič.)

„Stani Mare, pod te voda teče !“
„Neka teče, da bi me ponesla !

Tuga mi je na serdašce pala ;
Sve sporadi kraljevića Marka ;

Zjutra me prosi a zvečera neče.““
 „Ništar zato, lepa Mare mlada!
 Marku čemu odgovor poslati:
 Da netrudi sebe ni konjića,
 Da nespravlja mnogu lepu svatju,
 Na zbor konje i na zbor junake.“ —
 Zato Marko haje i nehaje,
 Neg sakupi mnogo lipu svatju,
 Na zbor konje i na zbor junake;

S njimi jaše na to polje ravno.
 Mare ga je od majke videla,
 Šla je ona majki povedati:
 „Aj ti boga, stara majko moja!
 Na polju je neka lepa svatja,
 Medju njimi kraljeviću Marko,
 Ki se lasne, kako sunce žarko.
 Blagor majki, ka ga je rodila,
 I divojki, čije bude biti!“

Kerska.

(Zapisal J. Črnič.)

Byla som ma(l)johna, prišla som velika,
 Prišla som velika za g'jedati more.
 Stanoh na stenčicu, ustrgoh plavčicu,
 Ustrgoh plavčicu, z Levanta jadreči (-ču)
 I mlada mornara, na provi stoječi (-ča);
 „Oj more, mornaru! približaj se h kraju,
 „Da te ja popitam jednu ma(l)johnu stvar,
 „Jednu majohnu stvar, od móga draga glas,
 „Ki se nespominja, da me doma ima; —
 „Si ga kadi videl ali š njim govorel?“
 Nit som ga ja videl, nit som š njim govorel?“
 Dabyh ga vse videl, ja ga nebyh poznal.
 „Lohko by ga poznal po zlatnóm prstenu.“

Tako som ga vidé va Levantu gradu
 S jednun Levantkinjun tonoc prebirajuč,
 Drugoj Levantkinji prsten kupovajuč (sic).
 „Ako ga još vidiš, reci mu ty malo,
 „Da som ga čekala leto i jeden dan,
 „Da još ću ga čekat misec i jeden dan.
 „Ako ga nebude več drugo na moj stan:
 „More mu bylo grob, a steny posti(l)ja.
 „Ja ću poč va mostir, koludrica byti,
 „Š belima nogama po mramoru mostit,*)
 „Črnima očima slova lipa g'jedat,
 „Belima rukama harty prebirati,
 „Rusima kosama zvony potezati.

Slovenska.

(Zapisal v Kranjski okolici F. Bradaška.)

„Ljubca moja, kje si doma?
 Ker te nobeden ne pozna?“
 „Jest sem pa, oj, tam doma,
 Kjer voda teče in cerl(j)á.
 Jest se pa zdaj oženil bom,
 Tebe na ofcet vabil bom.““
 „Na tvojo ofcet prit ne mó,
 Oj tvoja ofcet čudna bo.
 Tebe h poroki popeljejo,

Mene na britof nesejo.
 Tebe bojo poročali,
 Mene bojo zasipali.
 Prideš na britof žegnani,
 Poglej na moj grob zeleni.
 Tam bo naji ljubezen jenjala,
 Ki jo je stara baba šajdala (ločila).
 Bog daj vsem dušam sveti raj,
 Sami stari babi ga ne daj.

Glasnik literarni.

Pretrés „Slovenskega berila“ za sedmi gimnazijski razred.

Dunajčan ima dve končnici za možko delavno ime, tako tudi Celjčan, Avstrijanec, kar ni potrebno; Dunajčan iz Dunajecjan, tako tudi Celjčan iz Celjecjan, tedaj pravilnejše Dunajan, Celjan ali pa Dunajščan, Celjščan iz Dunajskjan, Celjskjan. Prva oblika je tako preobilna, kor v besedi ranarnik nam. ranar. — Nebeški 19. je ne praviloma, ker iz nebes-ski postane le nebeski, ss-s; če pa kdo nebeški govori, je izgovor kriv: kakor spašen, zgrižen nam. spasen,

*) Mostiti mestiti—tapati, stopati.

zgrizen; tudi je napačno istriški nam. istrski. Oblike *sadjoreja* 40. *živinoreja* 43. itd. se ne dajo v slovensko torbo phati, bolje bi bilo *drevarstvo*, *žvinarstvo*. Po *nebezu* 73. neima podlage, prav je le *s* in samo pomen je prenesen. — *Le-ta* 92. in na več krajih je predstavljeno nam. *tale*, *takole*. — *Evropejski* 16. ni po našem, temoč evropski iz Evropa, kor ženski iz žena, *ej* je postal iz preglasnega *a* v tujščini. Tako je tudi lepše: na *azijskem* bregu, kor 120. na bregu azijanskem, am asiatischen Ufer, ne am Ufer der Asiaten, ker razlika je med prilogi azijski, afriški, ameriški in azijanski, afrikanski, amerikanski: ameriške reke, amerikanske navade, prvejšje je lastnina svetovnega dela, poslednje pa jegovih bivavcev. *Siloma* 82. nenadoma 10. je ravno tako naopak, kor z rokoma; ženski samostavniki na *a* vsele napravljajo narečje s končnico *ama* kor možki s *oma* ali *ema*. *Čvrst* 87. ima v prestavljen nam. *črstev*, kar tudi narod govori. — *Voglenec* 43. nam. ogljenec.

Pogreške proti sklanji se nahajajo na str. 76. vratmi, 116. brez perot, živalijo nam. vrati, peroti, živaljo, *ijo* dobivajo v druživniku le samostavniki, *e* v drugem sklonu izpahnovši: misel, pesen, bojazen — mislijo, pesnijo, bojaznijo. *Ježovci* 113. nam ježevci, zlatih 123 nam. zlatov. *Ju* je le drugi dvojnikov sklon, pa ne četrti. Lepo in pravilno slovenski je možki četrti sklon v dvojniku *ja*, ženski in srednji pa *ji*: rekel *ja* je vprašati ne *ju* 21. obe strani, ki *ji* je, ne *ju* 5., tako tudi 159 čigar nam. čegar.

Sprega šče tudi nekaj pravilnosti pogreša: 44. odrasčen nam. dorasten, 109. cveteli nam. cvetli ali cveli, vsej je nedoločivnik ne cveteti, temoč cvesti, 127. čuječega nam. čujočega 90. rekoč nam. rekši, ker je dovršiven glagol, nasproti 130. mislivši, vidivši nam. mislè, vidè, ker sta vršivna glagola. 80. hrepenjenje je krivo nam. hrepenenje iz nedoločivnika hrepeneti, nasproti pa 132. borenje nam. borjenje. 49. vstajenje je nemogoča oblika nam. vstanenje ali vstanje, ker nedoločivnik je le vstanoti ali vstati. Vsele se piše *j* pri glagolih pete vrste, postavlših iz pete pango prve vrste: 76. preklinajo, 78. počinja, 12. začinja i. t. d. kar se nikakor ne da razjasniti, nam. preklinajo, počina, začina, ker korenike *kľn*, *čľn*, *pľn* i. t. d. prenesene v peto vrsto okrepljujo korenčni samoglasnik *ľ* v *i* in med okrepljeno koreniko in *ti* se devlje *a*, tedaj preklinati: itd, kar je sovsema jasno, pa vendar se inači piše. Deležje trpivno druge vrste nikoli in nikdar ne spreminja, *z*, *s*, *c* v *ž*, *š*, *č*, kakor se bere na str. 27. zmeržnjeni, 48. pogrežnjeni nam. zmžrnjen, ali šče lepše in pravilnejše zmžrzen, pogrežnen. Deležja sed. delavne šeste vrste ne so pravilno napravljene: 20. dovrševaje, 32. žalovaje, 31. bojevaje nam. dovršuje i. t. d., vendar na str. 42. stanujoč. Poslednja oblika je lepša, krajša in pravilna, ter ravno tako razumljiva kor prvejša; ker se le iz sedajnikove osnove morejo sedajnikove oblike izvajati. Če pa je kdo préj dovrševaje pisal, je nevednost kriva, ktere ne smemo posnemati. (Dalje.)

* Almanahi ali zabavniki so bili za literaturo vsikdar velike važnosti. Zato so se prikupili vsemu omikanemu svetu, čeravno so mnogi

izmed njih krenili s pravega pota. Od leta do leta razglašajo v lični obliki in mični besedi obilo prijetnih in podučnih reči za um in serce. Mi Slovenci pa še zmiraj pogrešamo enake knjige. Namenil sem se torej, namestu dosedanje „Kolede slovenske“, ki jo je izdavalo društvo sv. Mohora za ljudstvo priprosto, osnovati za leto 1860 prvi zabavnik v slovenskem jeziku. Zato se obračam k vsem slovenskim pisateljem z iskreno prošnjo, da mi priteko na pomoč, vsak po svojih vednostih in zmožnostih. Zerno do zerna pogača, kamen do kamena palača: le z združeno močjo se bo dalo na svet spraviti delo, da bo služilo narodu na čast pred svetom domačim in tujim.

Ime bo tej knjigi „**Zornica**“. Nje namen bo: ogrevati serca Slovincov in Slovenk za domače reči ter zbujati slovenščini čedalje več prijateljev in podpornikov. Obsegala hode v ta namen pesme in pripovedke, obraze iz življenja posameznih ljudi in celih ljudstev, čertice zgodovinske, krajepisne in natoroznanske, mnoge narodske starice (pravljice, pesmi, pregovore) in druge zanimive drobtine, da postane prava narodska knjiga. Sostavki bodo zversteni po abecednem redu g. g. pisateljev; zato bi bilo želeti, da bi ne manjkalo nobenega imena naših pisateljev v tej anthologiji. Da pa knjiga preveč ne narase, naj bodo vsi sostavki, kolikor je mogoče, kratki, pa jedrni in doveršeni po obliki in po obsegu. Na svitlo bo prišla „Zornica“ mesca oktobra prihodnjega leta; zato želim vsaj do velike noči vse sostavke zanjo v rokah imeti.

A. J. *amigo*

* C. kr. dvorna knjižnica je kupila p. m. za 80 fl. sr. jako imeniten rokopis cirilski (blezo XV. veka), debelo knjigo, ki ima v sebi življenje prvega kralja serbskega Simeona (Stepana Nemanja-ta) in njegovega sina, ki se mu pravi sv. Sava. Izvirna popisa življenja teh dveh slavnih mož sta bila spisana že XIII. veka na Sveti Gori. Spisal ju je menih Dometijan, učenec sv. Sava-ta. Tako, kakor je popisano oboje življenje v imenovanem rokopisu, ki ga je našel St. Verković v stari Serbiji (Macedoniji), ni bilo še natisnjeno.

* „Narodne novine“ so naznanile, da je spisal g. V. Křížek, gimn. učitelj v Varaždinu „Dějepis literatury katolických Jihoslovanův“ in da je izročil rokopis matici česki, da ga izdá na svoje stroške.

* Mladi Serb g. Korn. Stanković bo dal na svetlo 24 serbskih narodnih pesem z napevi in notami za glasovir. Prišle bodo na svitlo do konca tega mesca; naročnina znaša 2 gld. 30 kr. „Pesme“ — pravi „Sedmica“ — su čisto narodne, a imali smo več više puta priliku čuti g. Stankovića i uveriti se, da ume zadržati narodnim pesmam pravi narodni duh“.

* Izverstna „русская бесѣда“, ktera je prinašala letos mesečno prilogo „сельское благоустройство.“ bo pomnožena ob novem letu z novo mesečno priklado v bolgarskem jeziku, „Парусъ“ po imenu. Prinašala bude sostavke o deržavnem, duhovskem in narodskem življenju Bolgarov.

Glasnik iz domačih in tujih krajev.

Iz Celovca. 1. novembra. Četert leta je minulo, kar je izgubila Kerška škofija svojega višega pastirja. Zaupljivo so se obračale oči zapuščene udove v bližnji Solnigrad, kteremu gre volitev vsakega tretjega knezoškofa za kerško škofijo. Naše vroče želje so se spolnile 30. dne minulega mesca. Ta dan so bili izvoljeni za našega višega pastirja visoko spoštovani in učeni g. Dr. Valentin Wiery, kanonik in vodja bogoslovskega semenišča v Solnemgradu, kterih si je cela škofija v sercu želela. Izvoljeni knezoškof so rojeni 12. februarja 1813 v Št. Mareinu v lavantinski dolini, kjer so bili njih oče učitelj in cerkvenik, in duhovnika posvečeni so 4. avgusta 1835. Izšolali so se v Št. Andražu, Celovcu, Gorici in na Dunaju. Pol leta so bili za kaplana v Šmarji na Štajerskem, l. 1838—1844 za spirituala v celovski duhovščini, od l. 1844 do 1851 kanonik v Št. Andražu in od l. 1851 za kanonika v Solnemgradu. Dne 21. t. m. jih bodo posvetili in do 8. decembra jih bomo menda že imeli v svoji sredi. Serca vseh prebivavcov, duhovnih in neduhovnih, kterim so vedno ostali v živem spominu, jim bijejo nasproti. Veseli se tudi ti, slovenska čeda, svojega višega pastirja, ki so tvoj jezik že nekdanj toliko spoštovali, da so se ga, kot rojen Nemec, takó izučili, da so ga pozneje kot spiritual za svojim prednikom, sadanjim lavantinskim knezoškofom, celó sami slovenskim bogoslovcom razlagali in jih vadili v njih maternem jeziku. Slava in dobro došli! jim kličemo nasproti.

Iz Dunaja. △ 3. t. m. smo imeli spet prekrasno „besedo“ — prvič s plesom vred. — Take so si želele posebno gospodične, in zato se je preselila „beseda“ v prostrano dvorano Švendnerovo. Tudi v ti „besedi“ je pervoval spet sloveči pevec Lukes, ki zna narodne pesmi popevati, da nobeden tako. Ploskaje so ga pozdravili, s čim je stopil na oder, in pri ti priči je bilo vse živo, preden je počel še peti, nikar po tem, ko je pel (česke narodne). Že zadnjič je hvalil „Glasnik“ tega umetnega pevca, posebno tudi zato, ker izgovarja besede tako kerhko, da sliši in ume lahko vsak Slovenec do malega vse, a kaj ne bi Čeh! To hvalo si je zaslužil Lukes tudi 3. t. m. „Slava! slava!“ mu je donelo z vseh strani. — Izmed slovenskih pesmi je pela češka gospodična Minka Medalova, mlada pa že spretna pevka, Vilharjevo „Ipava“, ki se je priljubila poslušavcom tako, da so zatleskali prav živo, ko jo je izpela. Ravno tista pevka je pela tudi 2 česki pesmi („Přání“ pa „Stesk“) in 1 poljsko („Zawsze i wszędzie“) ter se prikupila z lepim gerlom in z lepo postavo mahom prvič. Izmed pesmi je ugodil poslušavcu tudi „Ruski zbor vojaški“ Glinškega. Serbska narodna bi bila pa veliko lepša, da je ni pel gosp. F. premlačno. — Poslavlila sta se tudi gg. Král, ki je godel na „violo d'amour“, pa K. Kozłowski (Poljak), ki je godel na gosli Mazurek A. Kontškega. Razun g. Kozłowskega so bili takrat vsi pevci in igravci Čehi. — Po petju se je počel (ob ½ 11 zvečer) ples. Izmed plesov ste se najbolj dopadli „srbska kvadrila“ in „Milica-kvadrila“, obe zlo-

ženi po serbskih narodnih pesmah, prva po J. Straussu, druga po slovečem Serbu g. Stankoviću. Ples je terpel do jutra.

Iz Marburga 4. listopada. Vicko Dragan. — „Škoda po grozdju, oj, oj!“ tako zdihujejo vsi Marburžani, tudi Lutomerščani, kateri so čakali na slajo. Nenavidni vincar pa se posmehuje rekši: „Presneta gospoda — tu imaš sedaj slajo.“ — Pri nas je dosti brati — pa še več snega, kakor grozdja. Skerčene čepijo pri vinogradih gizdave gospodične, in z obroči, ktere so imele v svojih svilnatih jankah, kurijo peč, da jim je topleje, — o ti šmencana krinolina, kakšna osoda te je zadela! — Po mestu je tudi vse merzlo, ker si Marburžani niso še zapomnili prislovice modrih Verbovčanov: „Derva treba kupiti, kedar so črešnje zrele“.

Drugači naši ljudi barantujejo z novim in starim denarjem, in ti obečajo po 4 krajcarje za šestko, ako jim jo po tej ceni hočeš pustiti. Nekteri so poslednji teden vinotoka zavečene polovnjake odpirali, in kadila se je plesen skoz celi teden po mestu, tako da bi skoro verjel, da je sopot, kateri se je v nebo vzdigaval in kričal za maščevanje k božji pravici, napravil ta debeli sneg. — Za razveselitev duha je že tudi oskerbljeno. Na tergu nam kaže muštafasti Taljan krokodila in debele dolge kače in v veži Taliini se napinja gospon komikus, da nam oživi zasedene jetra. — Po ulicah molijo dijaci na kostenjevih paternoštrih za pokoj maternih petic; in to rožlanje se lepše prilaga ušesom človečjim, kakor godba mestnih godcov, kateri zmirom eno godejo ob godih unih srečnih prebivavcov mestnih, kateri imajo polno klet vina. Kdor vina nima, za tega zastoj stoji svetnik v koledarju, akoravno je rudeče tiskan. — Glej, moj dragi Glasnik! tožno je naše bivanje v marburžkem svetu. Vendar marburžko mesto med vsemi slovenskimi mesti naj bolje čislajo štajerski Dolanci, in zakaj? ker se v njem govori naj lepša — nemščina!! — Kako to, me bodeš uprašal? Čuj preljubi moj! Letos so polne garice Dolanci pripeljali študentov v Marburg v nemške in latinske šole. Niso mogli vsih prijeti, ker nam manjka — klopi. Svetujemo jim, naj jih ženó v Ptuj ali Radgono ali pa v Varaždin. „To pa ne“, odgovori bergušar, „tam je slaba nemščina; v Marburgu se lepše nemški govori.“

Oj narobe svet! Nasadijo naši Dolanci svoje kostrave dečke pri bližnjih vincarih ali kočljarih, tudi po mestu pri kakšnem ofru in rokodelcu, kateri je slavnega slovenskega pokolenja in nemščino tolče, da se Bogu usmili — pa vendar ima premodri Dolanec marburžko nemščino za boljšo, kakor radgonsko, ptujsko ali varaždinsko. Še iz ust pravega korenitega Nemca čuješ; „I bitt' Ihnen,“ kaj še le iz ust ponemčenjaka slovenskega!

Čuj še edno prikazen. Naši goriški „psicarje,“ — tako se veli pri nas Realitaetenbesitzer — so začeli svoje grunte v štant davati (dobro slovenski bi rekel: v najem*) in si v Marburgu najemajo kvartir, iz samega tega vzroka, da možaki znajo v kofehos in v theater hoditi, „frauve“ pa po mestih klepetati. Takšno življenje terpi edno ali dve leti, — potem pa

*) Nekteri Rožani še govoré prav po slovenski: „v kazen dati.“

so odplavali po Dravi dedekovi in babičini terdnjaki, in naši gosti spet odidejo na „lant“. Tudi vredno, da slovenski „Kulturhistoriker“ to pre-mišljuje. Pa kam zagazim — hajdi s plugom na kerstale in domu! Kedar bode spet kakšna oratva, bodem si čertala sklepal. Z Bogom!

* Iz prijateljskega dopisa iz Štajerskega tole: Pravil mi je pred nedavnim nek rodoljub o slovenskem slovarju v rokopisu, ki 'ga je spisal po šestnajstletnem trudu P. Dominik v Ptujem l. 1845. Obsegal je po pisateljevih besedah 20—30 tisuč besed, in samo za dele v očesu je imel blizo 20 izrazov. Govorilo se je, da misli g. pisatelj svoje spise na Dunaj poslati — pa kdo vé, kje so sedaj? Škoda velika za lepo nabero, če se je zgubila.

* V Petrogradu se bo neki osnovalo društvo za razširjanje bu-kev med narodom. V ta namen bo izdavalo koristne bukve za ljudstvo in napravljalo knjižnice in čitavnice po vseh mestih ruske carevine.

Narodne drobtinice.

(Poslal Fr. Cegnár.)

Sveti Lukež repni pukež, sveti Gol jo je v jamo vgnal, sveta Uršla je duri zalušla (sv. Urša jo je v kad bušla). — Svete Magdalene solzice (dež na sv. Magdalene dan). — Juri zakuri, Miha podpiha, France prinese polence (časi vročine in mraza). — Sveti Juri mora imeti zeleno suknjo. — Sveti Urban muhe seje. — Sveti Vid, česenj sit. — O svetem Vidi se skoz noč dan vidi. (O svetem Vidi se na vsakem koncu dan vidi, o svetem Vidi se noč in dan vidi. — O Kresi se dan obesi. — Pust pod steno, Velikanoč za pečjo.

Narodne zastavice.

(Poslal J. Vijanski.)

1. Štiri nesejo, štiri zvonijo, dva svetita, eden pa muhe goni. Kaj je tó? — 2. Kdo se joče, če ga solnce obsije? — 3. Kdo vpije, kedar mu jesti daš? — 4. 'Z konopljine v jalovine, 'z jalovine pod pečine, spod pečine v jalovine, 'z jalovine v konopljine. Kaj je to?

Uganjka v 6. listu vganjena: sol — veslo — les, veja, jela — sliva — lan — lev — njiva (68749) — vol, loj — osel — osa — osla — Nil (reka) — nalive — Slovenija.

Imenik častitih g. g. naročnikov.

331. J. Soudat, fajm. v Kamnjah; 332—34. M. Valjavec, prof., J. Franci, realn. učitelj in V. Zdravec, magistr. svetovavec v Varaždinu; 335—36. J. Boštjan, šolski vodja in J. Treun, kpl. v Kopru; 337. J. Šlaker, fajm. v Šmarji; 338—39. Fr. Korak in L. Mayr, sluš. Jožef. akademije na Dunaju; 340—42. J. Klemenčič, Fr. Ribežel in J. Gestrin sluš. na vseučilišču Dunajskem; 343. J. Žvegel, sluš. v orientalski akademii na Dunaju; 344. J. Sumper, kpl. v St. Jurju; 345. Bl. Hermetar, duh. v St. Marjeti; 346. J. Tavšič, fajm. v Borljah; 347. K. Bauer, fajm. v St. Jurju; 348. B. Smerčnik, fajm. na Zihpolju; 349. J. Safran, fajm. v Otoce; 350. M. Holiber, fajm. v Vetrinju; 351. Gr. Somer, mestni učitelj v Celovcu; 352. J. Škarbina, fajm. na Domačemem; 353. B. Lesjak, kpl. v Rožeku.

(Dalje.)

Natisnil Janez Leon v Celovcu.